

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบของการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

จากการศึกษาข้อมูลลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้รวมต่อเดือน แสดงผลดังตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

n = 225

ลักษณะพื้นฐาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	134	59.6
หญิง	91	40.4
2. อายุ		
≤ 20 ปี	2	0.9
21 – 30 ปี	7	3.1
31 – 40 ปี	26	11.6
41 – 50 ปี	83	36.8
51 – 60 ปี	77	34.2
61 – 70 ปี	26	11.6
≥ 71 ปี	4	1.8
ต่ำสุด 18 ปี	สูงสุด 76 ปี	
ค่าเฉลี่ย 49.68 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.30 ปี	
3. สถานภาพสมรส		
โสด	11	4.9
สมรส	194	86.2
หย่าร้าง	4	1.8
หม้าย	16	7.1
4. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	166	73.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	13.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	19	8.4
อนุปริญญา	2	0.9
ปริญญาตรี	3	1.3

ตาราง 1 (ต่อ)

		n = 225	
ลักษณะพื้นฐาน		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาสูงสุด (ต่อ)			
อื่นๆ		4	1.8
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว			
1 – 3 คน		107	47.6
4 – 6 คน		110	48.9
7 – 9 คน		8	3.6
ต่ำสุด 1 คน	สูงสุด 9 คน		
ค่าเฉลี่ย 3.71 คน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38 คน		
6. อาชีพหลัก			
ทำสวน		82	36.4
ทำนา		89	39.6
ทำไร่		5	2.2
เลี้ยงสัตว์		2	0.9
อื่นๆ คือ ข้าราชการ		47	20.9
บ้านาญ ค้าขาย และ รับจ้างทั่วไป			
7. อาชีพรอง			
ทำสวน		103	45.8
ทำนา		44	19.6
ทำไร่		30	13.3
ประมง		17	7.6
เลี้ยงสัตว์		67	29.8
อื่นๆ คือ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป		61	27.1

ตาราง 1 (ต่อ)

n = 225		
ลักษณะพื้นฐาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
8. รายได้รวมต่อเดือน		
0 – 5,000	111	49.3
5,001 – 10,000	76	33.8
10,001 – 15,000	37	16.4
15,001 – 20,000	0	0
20,001 – 25,000	1	0.4
ต่ำสุด 0.00 บาท สูงสุด 25,000.00 บาท		
เฉลี่ย 6,080.24 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,750.23 บาท		

จากการศึกษาข้อมูลลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร จำนวน 225 ราย ดังตาราง 1 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

เพศ เกษตรกรร้อยละ 59.6 เป็นเพศชาย

อายุ เกษตรกรร้อยละ 36.9 มีอายุอยู่ในช่วง 41 – 50 ปี รองลงมาร้อยละ 34.2 มีอายุอยู่ในช่วง 51 – 60 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 49.68 ปี ต่ำสุด 18 ปี และสูงสุด 76 ปี

สถานภาพสมรส เกษตรกรร้อยละ 86.2 มีสถานภาพสมรส รองลงมาร้อยละ 4.9 มีสถานภาพโสด

ระดับการศึกษาสูงสุด เกษตรกรร้อยละ 73.8 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 13.8 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีเกษตรกรร้อยละ 1.8 ที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกษตรกรร้อยละ 48.9 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 4 – 6 คน รองลงมาร้อยละ 47.6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 1 – 3 คน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.71 คน ต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 9 คน

อาชีพหลัก เกษตรกรร้อยละ 39.6 มีอาชีพทำนา รองลงมาร้อยละ 36.4 มีอาชีพทำสวน ร้อยละ 20.9 ประกอบอาชีพอื่น ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 2.2 มีอาชีพทำไร่ และมีเพียงร้อยละ 0.9 ที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์

อาชีพรอง เกษตรกรร้อยละ 45.8 มีอาชีพรองคือทำสวน รองลงมาร้อยละ 29.8 มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 7.6 มีอาชีพ ประมง

รายได้รวมต่อเดือน เกษตรกรร้อยละ 49.3 มีรายได้อยู่ระหว่าง 0 – 5,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 33.8 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 6,080.24 บาท รายได้ต่ำสุด 0 บาท และสูงสุด 25,000 บาท

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบของการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

จากการศึกษา รูปแบบของการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ซึ่งเกี่ยวกับแหล่งของข่าวสาร ระยะเวลาของการที่ได้รับความรู้ และความถี่ในการรับความรู้จากแหล่งความรู้ แสดงผลดังตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 รูปแบบของการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

n = 225		
การได้รับความรู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แหล่งของข่าวสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุ	137	60.9
โทรทัศน์	180	80.0
หนังสือพิมพ์	81	36.0
แผ่นพับ/ใบปลิว	58	25.8
การประชุมชาวบ้าน	141	62.7
การศึกษาดูงาน	124	55.1
การแนะนำจากหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน	152	67.6
อื่นๆ	8	3.6
ระยะเวลาที่ได้รับความรู้		
1 – 3 เดือน	53	23.6
4 – 6 เดือน	29	12.9
7 – 9 เดือน	19	8.4

ตาราง 2 (ต่อ)

n = 225		
การได้รับความรู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ได้รับความรู้ (ต่อ)		
10 – 12 เดือน	89	39.6
อื่นๆ	35	15.6
ความถี่ในการเข้ารับความรู้		
สัปดาห์ละครั้ง	24	10.7
เดือนละครั้ง	96	42.7
เดือนละ 2 ครั้ง	40	17.8
สามเดือนครั้ง	34	15.1
หกเดือนครั้ง	15	6.7
ปีละครั้ง	10	4.4
อื่นๆ	6	2.7

จากการศึกษารูปแบบการได้รับความรู้ของเกษตรกร สามารถอธิบายได้ดังนี้

แหล่งของข่าวสาร เกษตรกรร้อยละ 80 ได้รับแหล่งข่าวสารจากโทรทัศน์ รองลงมาร้อยละ 67.6 มาจากการแนะนำจากหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน ร้อยละ 62.7 มาจากการประชุมชาวบ้าน ร้อยละ 60.9 มาจากวิทยุ ร้อยละ 55.1 มาจากการศึกษาดูงาน ร้อยละ 36 มาจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 25.8 มาจากแผ่นพับ/ใบปลิว และร้อยละ 3.6 มาจากแหล่งอื่นๆ เช่น เสียงตามสายของหมู่บ้าน การบอกต่อกันจากเพื่อนบ้าน การรวมกลุ่มในหมู่บ้าน และการอบรม

ระยะเวลาที่ได้รับความรู้ เกษตรกรร้อยละ 39.6 ได้รับความรู้มาเป็นระยะเวลา 10 – 12 เดือน รองลงมาร้อยละ 23.6 ได้รับความรู้มาเป็นระยะเวลา 1 – 3 เดือน ร้อยละ 8.4 ได้รับความรู้มาเป็นระยะเวลา 7 - 9 เดือน

ความถี่ในการเข้ารับความรู้ เกษตรกรร้อยละ 42.7 มีความถี่ในการเข้ารับความรู้เดือนละครั้ง รองลงมาร้อยละ 17.8 มีความถี่ในการเข้ารับความรู้เดือนละ 2 ครั้ง และร้อยละ 2.7 มีความถี่ในการเข้ารับความรู้ต่างๆ กัน เช่น 2 เดือนต่อครั้ง และ 4 เดือนต่อครั้ง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

จากการทดสอบความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบซึ่งประกอบด้วยคำถาม 38 ข้อ โดยให้เลือกตอบใช่ หรือ ไม่ใช่ พบว่า เกษตรกรตอบคำถามข้อต่างๆ ได้ถูกต้องเป็นจำนวนร้อยละตามตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

		n = 225	
คำถาม		ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1.	เศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย 2 ห่วง 3 เงื่อนไข กล่าวคือ จะต้องมีความห่วงใยในด้านทรัพย์สินและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องขยัน อดทน และอดออม (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	33	14.7
2.	เศรษฐกิจพอเพียงคือการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน รู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	214	95.1
3.	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง โดยลดความเสี่ยงในการประกอบการเกษตร โดยอาศัยความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ความอดทน และความสามัคคี (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	217	96.4
4.	เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงได้ ถ้ามีพื้นที่น้อยกว่า 15 ไร่ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	203	90.2
5.	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักยึดในการคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเกษตรที่เน้นด้านความพอเพียง การพึ่งพาตนเองและความมั่นคงยั่งยืน (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	221	98.2

ตาราง 3 (ต่อ)

n = 225

	คำถาม	ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6.	ถ้าเกษตรกรปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้มีเหตุผลในการใช้จ่ายเงินตามที่มีอยู่ ไม่เป็นหนี้สินและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอด (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	220	97.8
7.	ทางสายกลางในการทำการเกษตร สามารถทำได้โดยการไม่ปลูกพืชชนิดเดียว เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากโรคและแมลง และการปลูกพืชหลายชนิดจะทำให้มีรายได้เสริมกัน (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	215	95.6
8.	ในการปฏิบัติตามแนวทางสายกลางคือเกษตรกรเก็บตัวไม่ยุ่งกับใครเลยและทำอะไรด้วยตนเอง (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	192	85.3
9.	ถ้าสินค้ามีหลายราคาให้เลือกเกษตรกรควรซื้อของในราคาที่ตนสามารถซื้อได้โดยไม่เป็นหนี้เพิ่ม (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	216	96.0
10.	ทางสายกลางคือการทำสิ่งใดก็ตามที่ไม่มากเกินไป หรือไม่น้อยเกินไป โดยทำให้ตนเองอยู่อย่างมีความสุขได้โดยไม่รบกวนหรือเบียดเบียนผู้อื่น (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	222	98.7
11.	เพื่อให้เท่าเทียมหรือไม่ให้คนอื่นดูดีกว่าล้ำสมัย เกษตรกรต้องไปเดินซื้อของตามห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ หรือไปเที่ยวในที่ต่างๆ แม้ต้องกู้เงินสหกรณ์หรือกู้ธนาคารก็ตาม (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	201	89.3
12.	เมื่อต้องมีการจัดพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานบวช งานศพ เกษตรกรควรจะจัดงานใหญ่โตเพื่อไม่ให้หน้าคนอื่น (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	212	94.2
13.	การทำกิจกรรมในชุมชนไม่ควรลงทุนทำโครงการหรือกิจกรรมที่ใหญ่เกินตัว ที่ต้องใช้เงินทุนสูง ควรเริ่มจากโครงการขนาดเล็กก่อน เมื่อมีประสบการณ์หรือเห็นว่า	221	98.2

ตาราง 3 (ต่อ)

n = 225

	คำถาม	ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
13.	การทำกิจกรรมในชุมชนไม่ควรลงทุนทำโครงการหรือกิจกรรมที่ใหญ่เกินตัว ที่ต้องใช้เงินทุนสูง ควรเริ่มจากโครงการขนาดเล็กก่อน เมื่อมีประสบการณ์หรือเห็นว่าได้ผลดีแล้วจึงค่อยขยายโครงการต่อไป (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	221	98.2
14.	ความพอประมาณหมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	223	99.1
15.	ในการทำสิ่งใดๆ ควรมีการวางแผน แยกแยะ มีระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ไม่ทำอะไรเฉพาะหน้า หรือหวังแต่ผลได้ และผลประโยชน์ส่วนตัว(คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	216	96.0
16.	ความมีเหตุผลหมายถึง การทำสิ่งใด จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	221	98.2
17.	เกษตรกรควรประกอบอาชีพด้วยการมีหลักการที่ดี มีข้อมูล มีความรู้ และมีปัญญา อันเป็นรากฐานของการทำงานที่ดี (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	220	97.8
18.	ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตเกษตรกรควรทำอะไรแบบมีหลักการ ไม่ทำตามใจชอบ หรือใช้อารมณ์เป็นใหญ่ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	211	93.8
19.	แม้ผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรจะน้อย เกษตรกรไม่จำเป็นต้องเสียเวลามาค้นหาสาเหตุของปริมาณผลผลิตที่น้อยลงนี้ก็ได้ เพียงแค่เพิ่มปริมาณปุ๋ยและยาอย่างเดียวก็น่าเพียงพอ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	186	82.7

ตาราง 3 (ต่อ)

		n = 225	
คำถาม		ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
20.	ถ้าเกษตรกรคนใดมีเครื่องดับเพลิง ตู้ยาปฐมพยาบาล หมายเลขโทรศัพท์สำคัญอยู่ในบ้าน จะแสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่ซื่อสัตย์เกินเหตุ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	187	83.1
21.	ในการประกอบอาชีพ ควรที่จะมีแผนการลงทุน มีการศึกษาข้อมูล ศึกษาความเป็นไปได้ของความสำเร็จ ก่อนที่จะลงทุนทำ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	220	97.8
22.	การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวหมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	210	93.3
23.	เกษตรกรควรมีการทำบัญชีครัวเรือน มีรายรับ รายจ่าย หนี้สิน แผนงบประมาณประจำปี เพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินไม่ให้เกินหนี้สิน (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	222	98.7
24.	เกษตรกรควรคำนึงถึงความเสี่ยงในด้านต่างๆ ในการประกอบอาชีพและเตรียมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	224	99.6
25.	การออมเงินเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อใช้ในยามที่ประสบปัญหา หรือเกิดความผิดพลาดในการประกอบอาชีพ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	218	96.9
26.	ในชีวิตประจำวัน ควรมีแผนการลดการใช้พลังงาน แผนการใช้จ่ายค่าน้ำมัน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าโทรศัพท์ อย่างเป็นระบบ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	223	99.1
27.	เกษตรกรควรที่จะรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและอาจมีผลกระทบต่ออาชีพหรือความเป็นอยู่ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	223	99.1

ตาราง 3 (ต่อ)

		n = 225	
คำถาม		ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
28.	การสนใจติดตามข่าวสารบ้านเมือง สนใจอ่านหนังสือ หาความรู้และข้อมูลข่าวสาร จะทำให้เกษตรกรรู้ทัน โลกและหาแนวทางในการประกอบอาชีพหรือพัฒนา อาชีพ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	222	98.7
29.	ถ้าเกษตรกรมีความรู้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพแล้ว ไม่ จำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มหรือเข้ารับการฝึกอบรม หรือเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	178	79.1
30.	การประกอบการเกษตรเป็นกิจการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เกษตรกรจึงไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในหลายๆ ด้าน ขอ เพียงแต่ให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านทุน ตลาด เกษตรกรก็ สามารถประสบความสำเร็จในอาชีพได้(คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	148	65.8
31.	เมื่อมีการสนใจหาความรู้ ควรที่จะมีการลงมือทำกินทำใช้ เองบ้าง โดยไม่ต้องซื้อหามาทุกอย่าง เช่น ทำน้ายาล้างจาน เอง (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	225	100.0
32.	การมีความรู้ ต้องประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในชั้นปฏิบัติ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	221	98.2
33.	การมีคุณธรรมคือเกษตรกรจะไม่เก็บผลผลิตไปขาย ถ้ารู้ว่า สารเคมีที่ใช้ฉีดพ่นกำจัดแมลงในไร่อ้อยยังไม่หมดฤทธิ์ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	209	92.9
34.	เกษตรกรควรแบ่งแปลงปลูกพืชเป็น 2 ส่วนคือแปลงปลูก พืชที่พ่นสารเคมี เอาไว้เก็บผลผลิตขาย และแปลงที่ไม่ได้ พ่นสารเคมี เอาไว้เก็บผลผลิตเพื่อกินเอง (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	193	85.8

ตาราง 3 (ต่อ)

n = 225

	คำถาม	ตอบได้ถูกต้อง	
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
35.	การไม่โกงกิน งบประมาณ เวลา ทรัพย์สิน ของคนอื่น หรือของส่วนรวม เป็นการกระทำที่โง่ ไม่มีใครเขาทำกัน (คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่)	122	54.2
36.	ถ้าเกษตรกรทุกคนปฏิบัติธรรมร่วมกิจกรรมทางสังคม ทำบุญ และไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือผู้ร่วมงาน ทำให้คนในหมู่บ้านอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขสงบและไม่ทะเลาะกัน (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	221	98.2
37.	ถ้าไม่มีโอกาสได้เป็นผู้นำ เกษตรกรควรเป็นผู้ตามที่ดี ควรเรียนรู้จากผู้นำ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้กาลเทศะ แสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเหตุผล ข้อมูล และหลักวิชา (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	223	99.1
38.	การมีคุณธรรม จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่ (คำตอบที่ถูกต้องคือ ใช่)	225	100.0

จากการวิเคราะห์คำตอบของเกษตรกร พบว่า ข้อที่เกษตรกรตอบถูกมากที่สุด ร้อยละ 100.0 ได้แก่ข้อ 31 เมื่อมีการสนใจหาความรู้ ควรที่จะมีการลงมือทำกินทำใช้เองบ้าง โดยไม่ต้องซื้อหมดทุกอย่าง เช่น ทำน้ายาล้างจานเอง และข้อ 38 การมีคุณธรรม จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่ รองลงมาตอบถูกต้อง ร้อยละ 99.6 ได้แก่ข้อ 24 เกษตรกรควรคำนึงถึงความเสี่ยงในด้านต่างๆ ในการประกอบอาชีพและเตรียมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น ส่วนข้อที่เกษตรกรตอบถูกน้อยที่สุด ร้อยละ 14.7 ได้แก่ข้อ 1 เศรษฐกิจพอเพียงประกอบไปด้วย 2 ห่วง 3 เงื่อนไข กล่าวคือ จะต้องมีความห่วงใยในด้านทรัพย์สินและทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องขยัน อดทนและอดออม

จากการทดสอบความรู้ของเกษตรกรเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่มีคะแนนเต็มทั้งหมด 38 คะแนน และผู้วิจัยได้จัดระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้ ถ้าเกษตรกรตอบได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป จัดให้มีความรู้อยู่ในระดับมาก ถ้าได้คะแนนร้อยละ

ละ 60 – 79 จะจัดให้มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และถ้าได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 จะจัดให้มีระดับความรู้น้อย การศึกษาครั้งนี้พบว่าเกษตรกรร้อยละ 91.6 มีความรู้ในระดับมาก และร้อยละ 8.4 มีความรู้ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนสูงสุด 38 คะแนน ต่ำสุด 23 คะแนน เฉลี่ย 34.56 คะแนน ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 ระดับความรู้ของเกษตรกรเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับความรู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีความรู้มาก ($\geq 80\%$)	206	91.6
มีความรู้ปานกลาง (60 – 79%)	19	8.4
มีความรู้น้อย ($\leq 60\%$)	0	0
รวม	225	100.0

คะแนนต่ำสุด 23 คะแนน

คะแนนสูงสุด 38 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย 34.56 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.054 คะแนน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แสดงในตาราง

5

ตาราง 5 ปัญหาและอุปสรรคในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

n = 225

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้าใจยาก	2.09	0.95	เป็นปัญหาน้อย
2. เจ้าหน้าที่อธิบายไม่ชัดเจน	2.09	1.03	เป็นปัญหาน้อย
3. อาศัยอยู่ห่างไกลจากศูนย์การเรียนรู้การเกษตรพอเพียง	1.89	0.91	เป็นปัญหาน้อย
4. ขาดการแนะนำ คำปรึกษา เมื่อไม่เข้าใจ	2.02	0.86	เป็นปัญหาน้อย
5. ขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม เช่น เอกสารแผ่นพับ โปสเตอร์บรรยาย วีดิทัศน์ เป็นต้น	2.52	1.18	เป็นปัญหาน้อย
6. สถานที่ในการรวมกลุ่มเพื่อรับความรู้ จากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	2.03	1.07	เป็นปัญหาน้อย
7. ไม่สะดวกในการเดินทางไปยัง แหล่งความรู้	2.02	1.06	เป็นปัญหาน้อย
8. มีปัญหาทางด้านสุขภาพจึงไม่สามารถเข้ารับความรู้ได้อย่างเต็มที่	1.81	0.92	เป็นปัญหาน้อย
9. มีภาระมากจนไม่มีเวลารับความรู้ได้	2.12	1.12	เป็นปัญหาน้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

n = 225

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
10. ไม่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงมากนัก	1.80	1.03	เป็นปัญหาน้อยที่สุด
รวม	2.04	0.70	เป็นปัญหาน้อย
หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึงเป็นปัญหาน้อยที่สุด	
	ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึงเป็นปัญหาน้อย	
	ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึงเป็นปัญหาปานกลาง	
	ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึงเป็นปัญหามาก	
	ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึงเป็นปัญหามากที่สุด	

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร พบว่า โดยรวมเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคในการรับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับที่เป็นปัญหาน้อย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 ยกเว้นบางประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ เกษตรกรไม่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมากนัก

4.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

เกษตรกรมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้ารับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง แสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการเข้ารับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจาก ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงควรมีทุนหรือทุนให้กู้ยืมสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนำเอาไปปฏิบัติจริง	3	1.33
2. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงควรสนับสนุนในด้านวัสดุทางการเกษตร ให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ หลังจากที่เข้ารับความรู้แล้ว	4	1.78
3. ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง ควรจัดการอบรม หรือจัดประชุมไปเรื่อยๆ และตลอด โดยไม่มีการกำหนดระยะเวลา เช่น เดือนละครั้ง ซึ่งเกษตรกรจะได้เข้ามารับความรู้ได้บ่อยครั้งขึ้น หรือตามความสะดวกของเกษตรกรเอง เพราะต้องการความรู้เพื่อนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลดีต่อตนเองอย่างแท้จริง	3	1.33
4. ควรมีการสนับสนุนในเรื่องของเมล็ดพันธุ์ให้มากขึ้น หลังจากที่ ได้เข้ารับความรู้จากศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง	1	0.44
5. เกษตรกรควรได้รับเบี้ยเลี้ยง เพราะจะต้องสละงานส่วนตัวมา เข้าเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง	1	0.44
6. ในบางพื้นที่เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความชำนาญ จึงอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจได้ลำบาก สื่อการนำเสนอกินเวลามาก จึงอยากให้มีวิดิทัศน์ เพื่อนย่อระยะเวลา	2	0.89
7. ควรแจกเอกสาร เช่น คู่มือ หรือหนังสือแนะนำให้มากขึ้น	1	0.44
9. ควรสำรวจความพร้อมของเกษตรกร ว่าเกษตรกรมีความพร้อม ในการที่จะมาเรียนรู้หรือไม่ ก่อนที่จะเข้ามาจัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เกษตรกร	1	0.44

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
10. ควรจัดหาพื้นที่ทำการเกษตรให้แก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน	1	0.44
รวม	17	7.56

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความรู้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัว ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด หรือมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใดกับตัวแปรตาม ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระทั้งหมด 18 ตัวแปร โดย แบ่งเป็นปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ

- 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้
- 2) ปัจจัยด้านการได้รับความรู้ ได้แก่ แหล่งของความรู้ ระยะเวลาที่ได้รับความรู้ และ ความถี่ในการได้รับความรู้
- 3) ปัจจัยด้านปัญหาและอุปสรรคของการได้รับความรู้

ส่วนตัวแปรตาม คือ ความรู้ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียง เป็นค่าตัวเลขที่ ได้มาจากคะแนนรวมของความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรแต่ละราย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. เพศ	0.60	0.49
2. อายุ	49.68	10.30
3. ระดับการศึกษา	1.48	1.00
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว	3.71	1.38
5. รายได้รวมต่อเดือน	6,080.24	3,750.23
6. จำนวนแหล่งข่าวสารที่ได้รับ	3.92	1.92
7. ระยะเวลาได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	3.11	1.45
8. ความถี่ในการขอรับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากศูนย์ เรียนรู้	2.88	1.45
9. ปัญหาด้านความเข้าใจยากของเนื้อหาเรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	2.09	0.95
10. ปัญหาด้านความไม่ชัดเจนในการอธิบายของเจ้าหน้าที่	2.09	1.03
11. ปัญหาด้านการอยู่ห่างไกลจากศูนย์การเรียนรู้	1.19	0.91
12. ปัญหาการขาดการแนะนำจากเจ้าหน้าที่เมื่อไม่เข้าใจ	2.02	0.86
13. ปัญหาการขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม	2.25	1.18
14. ปัญหาด้านสถานที่รวมกลุ่มเพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่	2.03	1.07
15. ปัญหาความไม่สะดวกด้านการเดินทาง ไปยังแหล่งความรู้	2.02	1.06
16. ปัญหาด้านสุขภาพ	1.81	0.92
17. ปัญหาการมีภาระมาก	2.12	1.12
18. ปัญหาการขาดความสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	1.80	1.03

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง (Multicollinearity) อันเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์หาคดอยพหุ (สุชาติ , 2544) รายละเอียดปรากฏดังตาราง 8 โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปรต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม	Y	=	คะแนนความรู้ของเกษตรกรเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ตัวแปรอิสระ	X ₁	=	เพศ
	X ₂	=	อายุ
	X ₃	=	ระดับการศึกษา
	X ₄	=	จำนวนสมาชิกในครอบครัว
	X ₅	=	รายได้รวมต่อเดือน
	X ₆	=	จำนวนแหล่งข่าวสารที่ได้รับ
	X ₇	=	ระยะเวลาได้รับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
	X ₈	=	ความถี่ในการรับความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากศูนย์เรียนรู้
	X ₉	=	ปัญหาด้านความเข้าใจยากของเนื้อหาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	X ₁₀	=	ปัญหาด้านความไม่ชัดเจนในการอธิบายของเจ้าหน้าที่
	X ₁₁	=	ปัญหาด้านการอยู่ห่างไกลจากศูนย์การเรียนรู้
	X ₁₂	=	ปัญหาการขาดการแนะนำจากเจ้าหน้าที่เมื่อไม่เข้าใจ
	X ₁₃	=	ปัญหาการขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม
	X ₁₄	=	ปัญหาด้านสถานที่รวมกลุ่มเพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่
	X ₁₅	=	ปัญหาความไม่สะดวกด้านการเดินทางไปยังแหล่งความรู้
	X ₁₆	=	ปัญหาด้านสุขภาพ
	X ₁₇	=	ปัญหาการมีภาระมาก
	X ₁₈	=	ปัญหาความสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈
Y	1.000	-.008	-.157***	.102	.058	.121*	.019	.191**	-.042	.012	-.187**	-.229***	-.129*	-.252***	-.278***	-.300***	-.239***	-.225***	-.263***
X ₁		1.000	-.021	-.007	-.068	.154*	.035	.017	-.003	-.076	.084	-.001	.007	.152*	.058	.069	.016	.061	.055
X ₂			1.000	-.196***	-.017	-.219***	.059	.178**	.000	-.013	.048	-.032	.002	.040	.017	-.085	.062	-.070	-.010
X ₃				1.000	.088	.128*	.029	-.007	.110	-.031	.035	.073	-.026	-.069	-.006	.057	.022	.087	.013
X ₄					1.000	.115*	.037	.020	-.064	-.087	.048	.031	-.003	-.014	-.049	.011	-.005	.007	-.037
X ₅						1.000	-.132**	-.012	.010	.000	.040	.153*	.191**	.142*	.245***	.224***	.101	.188**	.185***
X ₆							1.000	-.072	-.065	-.118*	-.095	-.072	-.117*	-.221***	-.066	-.092	-.176**	-.084	-.114*
X ₇								1.000	.140*	-.183**	-.154**	-.310***	-.193**	-.099	-.176**	-.231***	-.186**	-.163**	-.097
X ₈									1.000	.083	.133*	.146*	.009	.015	.057	.034	.054	.108	.000
X ₉										1.000	.469***	.405***	.489***	.323***	.232***	.305***	.332***	.396***	.285***
X ₁₀											1.000	.397***	.399***	.355***	.362***	.362***	.292***	.352***	.284***
X ₁₁												1.000	.483***	.419***	.504***	.615***	.457***	.491***	.330***
X ₁₂													1.000	.391***	.505***	.479***	.479***	.564***	.416***
X ₁₃														1.000	.460***	.512***	.360***	.470***	.289***
X ₁₄															1.000	.657***	.373***	.507***	.312***
X ₁₅																1.000	.519***	.642***	.488***
X ₁₆																	1.000	.559***	.361***
X ₁₇																		1.000	.433***
X ₁₈																			1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise) โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัวแปร เข้าในสมการ แล้วทำการคำนวณโดยใช้วิธี Stepwise ปรากฏว่าได้ค่า F เท่ากับ 9.880 ; Sig เท่ากับ 0.000 (ตาราง 9) หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ในรูปเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple coefficient of determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.242 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถ อธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (ความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ เกษตรกร) ได้ร้อยละ 24.2 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้ง 18 ตัวแปร มีตัวแปรจำนวน 7 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือต่ำกว่า ได้แก่ 1) รายได้รวม ต่อเดือน 2) ปัญหาความสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง 3) เนื้อหาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความ เข้าใจยาก 4) สถานที่เพื่อรับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่เพียงพอ 5) ระยะเวลาในการ ได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6) อายุ และ 7) การขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม โดยตัวแปร ทั้ง 7 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิง บวกกับตัวแปรตาม มี 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) รายได้รวม 2) ระยะเวลาในการได้รับความรู้เรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3) เนื้อหาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความเข้าใจยาก และตัวแปรที่มี ความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม มี 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) อายุ 2) การขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม 3) สถานที่เพื่อรับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่เพียงพอ 4) ความไม่สนใจเรื่องเศรษฐกิจ พอเพียง ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 Y &= 0.209X_5 - 0.236X_{18} + 0.210X_9 - 0.192X_{14} + \\
 &\quad (3.287) \quad (-3.631) \quad (3.237) \quad (-2.741) \\
 &\quad 0.182X_7 - 0.133X_2 - 0.169X_{13} \\
 &\quad (2.939) \quad (-2.151) \quad (-2.438)
 \end{aligned}$$

$$t \leq \text{ระดับนัยสำคัญ } 0.05$$

ตาราง 9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

ตัวแปร	Beta	t	Sig
1. อายุ	-0.133	-2.151	0.033
2. รายได้รวมต่อเดือน	0.209	3.287	0.001
3. ระยะเวลาในการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.182	2.939	0.004
4. ปัญหาด้านความเข้าใจยากของเนื้อหาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.210	3.237	0.001
5. ปัญหาการขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม	-0.169	-2.438	0.016
6. ปัญหาด้านสถานที่รวมกลุ่มเพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่	-0.192	-2.741	0.007
7. ปัญหาความสนใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	-0.236	-3.631	0.000
R² = 0.242 SEE = 2.702 F = 9.880 Sig of F = 0.000			

การพิสูจน์สมมุติฐาน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ดังตาราง 9 สรุปได้ว่ามีตัวแปรอิสระ 7 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (คะแนนความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงพิสูจน์สมมุติฐานได้ว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคะแนนความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ อายุ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาในการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาด้านความเข้าใจยากของเนื้อหาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาการขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม ปัญหาด้านสถานที่รวมกลุ่มเพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ และปัญหาความสนใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับคะแนนความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ได้แก่ รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาในการได้รับความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัญหาด้านความเข้าใจยากของเนื้อหาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับคะแนนความรู้ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร คือ อายุ ปัญหาการขาดแหล่งศึกษาเพิ่มเติม ปัญหาด้านสถานที่รวมกลุ่มเพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ และปัญหาความสนใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง